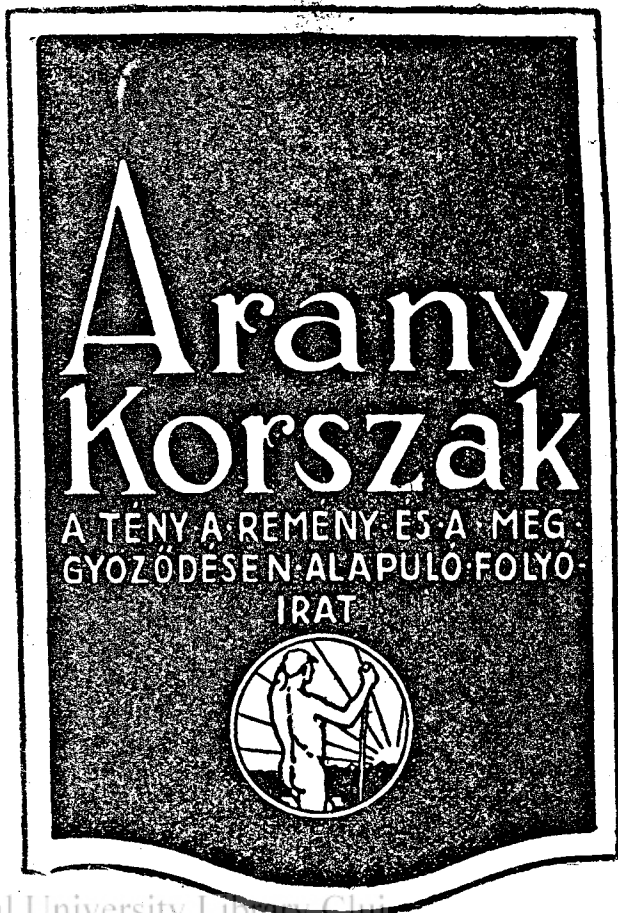

5. SEP. 1924

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1924 évi augusztus 3-án.

III. Évfolyam * 15-ik szám

Megjelenik havonta kétszer
Cluj—Kolozsváron, Strada
Regina Maria 36. szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre - - - - - 75 Lel

Fél évre - - - - - 40 Lel

EGYESSZÁM ÁRA 3 LEI

AZ „ARANYKORSZAK” TARTALMA:

VALLÁS ÉS FILOZOFIA

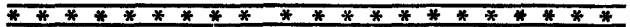
<i>Biblia a tudósok számára</i>	243
<i>A kuposzló építésének a dátuma</i>	243
<i>A napév napjainak a száma</i>	245
<i>A földnek a naptól való távolsága</i>	245
<i>A napéjegyenlőségek</i>	245
<i>A nagy kuposzló vallási jellege</i>	245
<i>Koponyatan és a Biblia</i>	247
<i>„Az első száz gondolat a legnehezebb”</i>	248—250

CSILLAGÁSZAT

<i>Két csillagászati kirándulás</i>	251
<i>A szaturnusz felé</i>	253
<i>Valamit a csillagokról</i>	253
<i>A vénuszt felhők borítják</i>	252
<i>A mi napunk nagysága</i>	252
<i>Gyors változások képzeletbeli utazásban</i>	252

TÖRTÉNELEM

<i>Jáfet fiai</i>	254
-----------------------------	-----

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Megjelenik minden második vasárnap
Strada Regina Maria 36. — Telefon 4-46

Szerkeszti *Faluvégi Dénes*

Előfizetési ára: egy évre 75 lei,

fél évre 40 lei,

Egyes szám ára 3 lei.

Csehszlovákiában egy évre 20 csehslov. kor.

Levelezés és előfizetés e címre küldendő
Str. Regina Maria 36. *Cluj-Kolozsvár*

A Frankokorszak

A TÉNY-, A REMÉNY- ÉS A MEGGYŐZŐDÉSEN ALAPULÓ FOLYÓIRAT

MEGJELENIK MINDEN MÁSODIK VASÁRNAP. * * * * *

Folyam. 1924. augusztus 3. vasárnap 15. szám

BIBLIA A TUDÓSOK SZÁMÁRA

KÚPOSZLOP ÉPÍTÉSÉNEK A DÁTUMA

MITCHELL tanár volt az első, aki azt hitte, hogy lehetséges, miszerint az építő mûsében a kúposzlopban a belső folyosók méretei hajlásaival valamelyikében rejtette el az építés idejének titkát. Az ő első számítása szerint ez Krisztus előtt 2170-ben lett volna, de később újabb számításokat eszközölt és teljesen bebizonyult, hogy Krisztus előtt 2140-ben állítottatott fel.

Krisztus előtt 2140, 4064 évvel ezelőtt volt, azaz 332 évvel az özönviz után, 18 évvel Noé halála előtt, 170 évvel Sém fiának halála és 20 évvel Ábrahám születése előtt. Ezek Sémét Salemi Melchizédeknek tartották, aki később Jeru-Salem lett, aki Ábrahámmal találkozott és akit megáldott, miután királyok lemészárlása után tért vissza, az első Népszövetséget alkották, akik megáldták Lótót és a feleségét, amint az 1 Mózes 14. fejezetében van feljegyezve. Olyan vélemény is alakult ki, hogy Sém volt a nagy kúposzlop építője és ez a vélemény nem mindegyik alap nélküli.

2140 évvel az özönviz után a föld lakott részeinek határai nem terjedtek nagyon szélesen keletre Mezopotámián túl, észak felé az Égei, Fekete és Földközi tengerig és Egyiptom északi részéig délen. Közlekedési eszközök hiányában gyéren voltak és az emberek nem voltak képesek összefoglalni. Mennyit ismertek akkor a föld nagyságáról, alakjáról, szárazföldi felosztásáról és földrajzi felosztásáról? Mit tudtak a napnak a földtől való távolságáról, a napfényerősségről, vagy a föld sarki egyenlítői átmérőiről? Tartsuk szem előtt ezeket a kérdéseket, amikor a nagy kúposzlopot olvassuk.

1836 sorban szemügyre vesszük azt a kiépített helyet, ahová ez a „kőből való épület” épült, amint azt dr. Seiss elnevezte. A felkelt rajz segítségére lesz a szemnek. 1836-ban Henry Mitchell, az Egyesült Államok partmérnökségének fő hydrographusa (tudományozó) elküldetett, hogy ké-

szítsen jelentést a szuezi csatorna előrehaladásáról, amikor is áttekintette a szomszédos egyiptomi partot. A part vonalának köralakján a Nilus déltájánál nagyon elcsodálkozott. Beható megvizsgálás után azt találta, hogy majdnem teljesen 4-zet formájú, melynek oldalait a lapályt szegélyező dombok alkották, és amelyek Kairóhoz közel értek össze. Pontosabb számítás után rájött arra, hogy a szög csúcsa a nagy kúposzlop tájékán van körülbelül nyolc mérföldnyi távolságra Kairótól nyugatra. Ez az óriási építmény egy sziklának vagy egy fensíknak a szélén állott és egész Alsó-Egyiptomra nézett le. Csodálatában e szavak jöttek ajkára: „Ennek az emlékműnek fizikai fekvése jelentékenyebb, mint az ember által emelt bármely más építmény.” Azt lehet róla mondani, hogy Egyiptom **közepén** és egyben a **szélén** is áll. Kétezeröttszáz évvel ezelőtt írta Ésaiás próféta: „Ama napon oltára lesz az Úrnak Egyiptom földének közepette és határára egy oszlop az Úrnak. És lesz jegyül és bizonyosságul a seregek Urának Egyiptom földén.” — Ésaiás 19:19, 20.

Smith professzor megfigyelte, hogy a nagy kúposzlopon keresztül húzandó hosszúsági vonal nagyobb szárazföldi területet szelne át, mint minden más vonal, míg ennek ellenlábasa Alaszka nyugati részének a kivételével nagyon kevés szárazföldet érintene. Ezért azt állította, hogy a helye sokkal alkalmasabb volna a hosszúsági 0 pontjával, mivel ez valamennyi nemzetnek jobban felelne meg. Azt mondotta továbbá, hogy egy **szélességi** vonal ugyanezen a ponton több szárazföldi területet szelne át, mint minden más ismert ponton. Hogyan tudta Sém, hogy ez ilyen fontos hely?

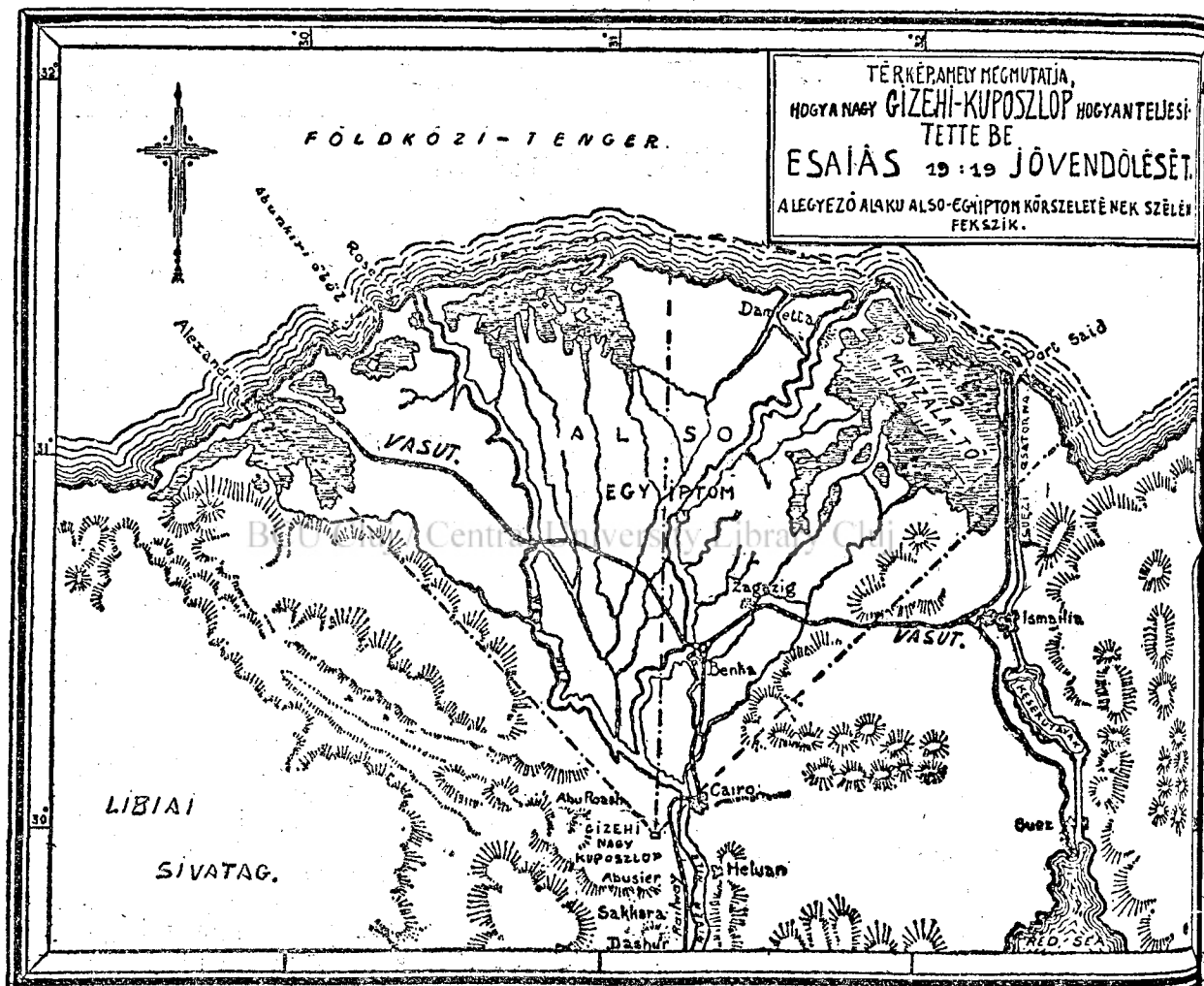
A KÖR NÉGYSZÖGESÍTÉSE ÉS AZ ALAPMÉRTÉK

A nagy kúposzlopban felfedezett legelső tudományos tétel az volt, hogy magassága a két alapvonal hosszához úgy aránylik, mint 1 a 3.14159; vagy pedig más szavakkal,

a kétszeres magasságot egy kör átmérőjének véve úgy aránylik az egész alapvonalhoz, mint egy körnek az átmérője a saját területéhez. A kör négyzetesítésének a problémája tehát már 4000 évvel ezelőtt lett tényleg megoldva és feljegyezve.

A tizenhatodik század elején Rudolph Von Ceulon rájött arra, hogy egy kör átmérőjének az aránya a kör területéhez 1 a 3.14159. Felfedezését oly nagynak tekintette, hogy a Leydenben a Szent Péter templomában lévő

nagy kúposzlopnak mértékegysége volt ugyan a hossz-, mint térfogat-mérésre nézve. Hosszmértékegység egy 25 hüvelykből álló rőf, amelyet ő X kúposzlop-rőfnek nevezett el. Más hosszúságokat vagy távolságokat hasonlóképpen kúposzlophüvelyknek, kúposzlopmérföldnek stb. nevezett. A kúposzlophüvelyk egyezredrésszel hosszabb, mint az angol hüvelyk mértékegység; más szóval 100 angol hüvelyk 999 kúposzlophüvelykkel egyenlő. E mértékegységet alkalmazva e

sirjának a kövére is rávésette. Csekély 3800 évvel később le.

A matematikusok régóta arra törekedtek, hogy valami az összes nemzetek által elfogadható alpmértéket találjanak. Abban a hitben, hogy némileg e földdel legyen összefüggésben, végül a földnek az egyenlítőnél a sarkig menő hosszúsági körét vették és 10.000.000 részre osztották fel. Az eredmény 39.37 hüvelyk, amely a nemzeti rőf alapjául vétetett. Ezt fogadták el a franciák 1799-ben. Később pedig a többi nemzetek is. Ez a hossz-mérték méterrendszer név alatt ismeretes.

Shmith tanár kritikus is kimerítő számítások után sok újabb meg újabb mérés összehasonlítására alapítva felfedezte, hogy a

ámult, hogy a tudásnak mily kincses nyája nyílt itt meg.

A föld sarki átmérője 7,899.3 angol mérföld, vagyis 500,500,500 angol hüvelyk. Amennyi, hogy itt belemennék a részletekbe, csak annyit jegyzünk meg, hogy a nagy kúposzlop a sark tengelyt 500.000.000 kúposzlophüvelykben adja, ami majdnem pontosan egyenlő 500.500.500 angol hüvelykkel. Összehasonlítva ezt kettővel, hogy megkapjuk a sark körégarát vagy radiuszát, 250.000.000 kúposzlophüvelyket kapunk, mint alapot. Elosztva ezt 10.000.000-val, 25 kúposzlophüvelyket kapunk, vagyis egy kúposzloprőföt. Ez a mértékegység, mint a hosszúsági körön alapuló. A kúposzlophüvelyk sűrűn fordul

egy kúposzlop matematikai és csillagászati tételeiben.

A NAPÉV NAPJAINAK A SZÁMA

A napév pontos hossza 365 nap, öt óra, 48 és 46 másodperc; tizes számrendszerrel kifejezve 365.242 nap. Rendszerint háromhatvanöt napot számítanak egy évnék, abban ez minden évben közel egy negyed napal rövidíti meg az időt; kiegyenlítésül minden negyedik évhez hozzáadatik egy ilyen évnek a neve szökőév. Ez azonban egy kicsit túl sok, mivel nem egy egész évdrész napfelesleg marad minden évben. Ennek kiegyenlítésére csak olyan százevek vétetnek szökőéveknek, amelyek oszthatók. Sokan vissza fognak említeni, hogy az 1900-ik év nem volt szökőév. Osztható volt 4-el, de nem 400-al.

A nagy kúposzlop minden oldalának hossza az alapnál 761 láb, 8 hüvelyk, vagyis angol hüvelyk. Átszámítva kúposzlopra (minden 1000-ból levonva egy hüvelyket) 9.131-et kapunk. Ezt osztva 25-el, 365 kúposzloprőföt kapunk. A négy oldal fel mérve egyenlő négy év napjainak a számával, amelyben már a szökőév külön szerepe is benne van.

A FÖLDNEK A NAPTÓL VALÓ TÁVOLSÁGA

A csillagászok számítása szerint a föld a naptól való távolsága 91.000.000 és 100.000.000 millió mérföld között volna. „A kúposzlop folyosói” című munka I. kötetében idézzük az alábbiakat:

William Petrie, Flinder Petrie tanárnak az atyja szólkozva e tényen, (hogy a nagy kúposzlop módra a napév pontos hosszát mutatja) ... összefüggésbe hozta John Taylor azon felfedezésével, hogy a nagy kúposzlop függőleges hossza egy olyan kör körének a hossza, amelynek kerülete egyenlő az egész terület oldalainak a hosszúságával. Ő arra a következtetésre jutott, hogy valamint a kúposzlop csúcsa ebből a szempontból a napot jelképezi, függőleges magassága valami módon a napnak a földtől való távolságát jelzi.

A probléma már most az volt: megtalálni az osztót. Rájött, hogy ez 10 a 9-ik hatványon, amint a nagy kúposzlop tényleg is mutatja; mert hogyha az építménynél megmérjük valamely sarokmélységből a központi függőleges tengely közötti távolságot és hogyha minden belső 10 vízszintes lábnyira fent 9 függőleges hosszúságot mérünk le felé, valamennyi vízszintes és függőleges mérés beosztásával a nagy kúposzlop eredeti csúcsa 2 hüvelykkel közelített meg a pontos mérések szerint. Azaz vízszintes hossz valamelyik sarokmélyedéstől a központi mértékig olyan arányban van a kúposzlop függőleges magasságával, mint 10 a 9-hez (6456.63 az 58.13.01-hez, azaz 10 a 9-hez). Megtalálván az osztót, már csak egy egyszerű számításal meg lehetett találni, hány mérföldet képvisel a kúposzlop függőleges hossza.

Átválttatva a kúposzlophüvelykeket angol hüvelykére az által, hogy a kúposzlophüvelykeket el-

osztjuk 999-el és megszorozván ezt tíznek 9-ik hatványával (a. m. 1.000.000) és az eredményt átválttatva angol mérföldékké 91,837,578 ilyen mérföldet tett ki, vagyis majdnem olyan távolságot a föld és a nap között, mint amelyet a modern csillagászok határoztak meg.

Ugyanez az eredmény más számításoknál is.

A NAPÉJEGYENLŐSÉGEK

A csillagászok már régen megfigyelték, hogy a mi egész naprendszerünk kering a világűrben. Jehova kérdezte Jóbtól: „A hajnalcsillagot előhozhatod-e az ő idejében?” (Jób 38:32) A térben való ezen pályát napéj-egyenlőségnek nevezik. E körbenfutás hossza 25.694 év. Smith tanár ezt is megtalálta a nagy kúposzlopban. A két átló hossza azon felület magasságában, amelyen az alapkövek fekszenek, kúposzlophüvelykben számítva minden évre egy hüvelyket pontosan 25.694-et kapunk. Ugyanez a szám, mint fent.

A NAGY KÚPOSZLOP VALLASI JELLEGE

Szabad felhívunk a fundamentalisták és a modernisták szives figyelmét, akik nincsenek egy véleményen a Biblia magyarázatát és ihlett voltát illetően a nagy kúposzlop jelentős részére és teológiai vonatkozású részeire? Ez a kétkedőt is fogja érdekelni, aki kétségbe vonja egy személyes Isten uralmát a föld felett. Nagy bátorításul fog szolgálni az alázatos keresztyének, akik ő vezérelt és aki több világosságért imádkozott az ő ösvényén. Esetleg vigasztalásul szolgálhat egyeseknek, akik azon vannak, hogy kétségbe essenek, hogy az, aki megparancsolta a viharos szeleknek és a galileai hullámoknak, hogy „nyugodtan maradjanak” — és a természet erői megremegtek erre a parancsra — nemsokára ugyanazzal a tekintéllyel fogja mondani a földön most végig seprő borzalmak szélvészének: „Nyugalom! Csend!” Akkor majd megijednek a viharos szenvedélyek remegve e parancsra és engedelmeskedni fognak. — Zsoltár 46:10.

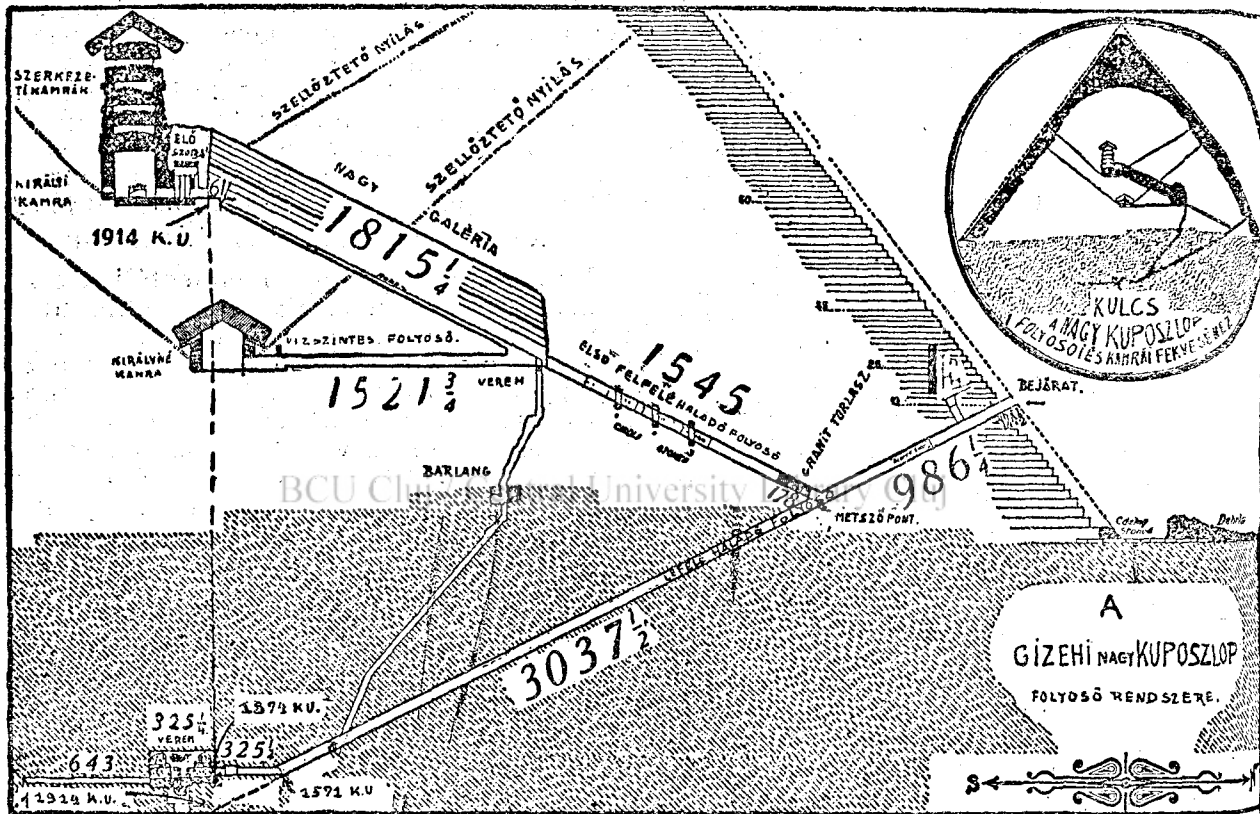
Hogy mindenki tudja, hogy az itt előadott leírások és mérések nem merő kitalálások, legyen szabad még egyszer idéznünk a „Kúposzlop folyosói” című munkából.

„A nagy kúposzlop tervrajzának a méretei főképpen Piazzzi Smith és Flinders Petrie tanárok értékes műveiből vannak véve, melyek címe „Élet és munka a nagy kúposzlopból” és „Gizeh templomai és kúposzlopoi.” Hogyha tekintetbe vesszük a nehézségeket, amelyekkel a mérést eszközlőknek meg kellett birkozniuk, a kúposzlopnak nagyon szűk, sötét, csuszós és bizonyos fokig beomlott folyosóin, készséggel elismerhetjük, hogy ámbár ezek a munkások a legnagyobb gonddal eszközlék mérési munkálataikat, eredményeik szükségképpen különbözők lesznek bizonyos mértékben. Hogyha e két kiváló tudós számításait összehasonlítjuk, csak igen kis különbségeket találunk méréseik között. A legtöbb a kúposzlop

belsejének felső részeinél mutatkozik; a mi saját mérési munkálataink eredményei szintén nagyon egyeznek az ő számításaikkal. Ezért hisszük, hogy a használt méretek annyira megközelítik az igazságot, amennyire csak lehetséges. Valamennyi összhangban van a kúposzlop tanításaival és újból, meg újból számos a bibliai időszámításon alapuló évszámmal. Csodálatos tervet tárnak fel ezen valóban bámulatreméltó építmény külsején és belsején keresztül. A méretek mind angol hüvelykben vannak."

Összes mértékeszközeink az angol mértékek szerint vannak beosztva, azonban ezek könnyen átváltoztathatók kúposzlophüvely-

dalon van körülbelül hetven lábnyira az alaptól. A bejárat folyosó körülbelül 42 hüvelyk széles és 48 hüvelyk magas és hirtelen délfelé és lefelé visz $26^{\circ} 18'$ és $10''$ -nyi lejtő sődéssel. Nehéz és veszélyes is ezen a folyosón lemenni. Ilyen volt az ember tapasztalata, mióta kiüzetett az Edenből. Tökéletes étellel megajándékozva, Isten nagy kegyében állván, bűne által csaknem hirtelen vesztette el ezt a kegyet. „Orcád verejtékével egyed a te kenyeredet, amíg vissza nem térsz a porba." Ez a gondolat itt a szűk lejtős folyosó által van jelképezve, amely hátra ve-

kekre, hogyha 999 kúposzlophüvelyket veszünk minden 1000 angol hüvelyk után. Más szóval, vonjunk le minden angol 1000 hüvelykből egyet és megkapjuk a kúposzlophüvelykek számát.

Joseph Seiss D. D. „Csoda a kövekben” című munkájában sokat beszél a nagy kúposzlop szentirati jelképeiről. Russell lelkes a „Jöjjön el a te országod” című munkájában nagyobb teret szentel annak, hogy vallástudományi és időszámítási szempontból kimutassa a csodás harmóniát a Biblia és a nagy kúposzlop között. Itt adjuk a nagy kúposzlopnak általános vázrajzát, valamint a belső folyosók nagyobb rajzát a fentemlített három tudós egyes méréseivel.

A nagy kúposzlop belső folyosói az ember tapasztalatait és alkalmait jelképezik Ádám ideje óta. Egy pillantás a vázrajzra, megmutatja, hogy az egyetlen bejárat az északi ol-

zet a földre. Az ember bukása itt világosan jut kifejezésre.

Azon pont tájékán, ahol a lefelé lejtős folyosó eléri a sziklás alapot, a földet, kezdődik az első felfelé menő folyosó, amely közvetlenül az előbbi felett van, ugyanilyen foku felfelé hajlással, mint a másik lefelé. Ez egy nyilvánvaló alkalmat jelképez a halálhoz lefelé vezető ösvény elhagyására, felfelé fordulni az élet és Isten kegyelme felé. Emlékeztetünk arra, hogy Isten Izrael fiait választotta ki az összes többi nemzetek közül és felajánlotta nekik az életet, hogy megartják az ő törvényét, amelyet adott nekik, amikor szövetséget kötöttek vele a Sínai hegyen. A megállapodás az, hogyha megtartják ezt a törvényt, akkor örök életük lesz. (Lukács 10:28) Nehány lábnyira fennebb a folyosó teljesen el van torlaszolva gránit kockákkal, melyek oly szorosan vannak

egybeillesztve, hogy soha sem mozdítottak. Ez a kocka „gránitdugó“-nak nevezetik. A pusztai sátorban és a jeruzsálemi templomban az arany az isteni dolgokat képviselte. A nagy kúposzlopnál a gránit használtatik az isteni dolgoknak az ábrázolására. A tökéletlen zsidók nem tudták megtartani az isteni törvényt, ezért a törvény útján való szabadulásra semmi remény nem lehetett. A szövetség „erőtlen vala a test miatt.“ (Róm.

8:3); az ember nem élhetett annak követelményei szerint. Ezt jelképezte az első feléle vezető folyosó eltorlaszolója a „gránitdugóval.“ Ez a folyosó úgy van elhelyezve, hogy megmutatja a pontos évet, amikor Mózes kivette Izrael fiait Egyiptomból és nemzeté szervezte őket, elválasztván őket a többi nemzetektől, amint azt később látni fogjuk.

(Folytatása következik).

FRENOLOGIA (KOPONYATAN) ÉS A BIBLIA *Irtta: F. C.*

OLYAN időben élünk, mikor a tudomány és tanulás minden ága alá van vetve a legbehatóbb vizsgálatnak. A tényeknek ezen kutatása és vizsgálata, sok régi, hasznavehetetlen fogalomnak a kiküszöbölését és új, nagyobb világosságok a felszínre hozatalát eredményezte. Az emberiség tanulásának egyik fő ága az ember. „Ember, ismerd meg magad“.

A koponyatan a tudományok azon ága, amely az ember szerveinek és helyes működésüknek jobb megismerését akarja az embert tanulmányozni és megjavítani. Sokan azt hiszik, hogy a koponyatan csak az emberi koponya alakjának a tanulmányozása. Azonban célja sokkal tágabb, mert egyik nagy elv, melyet a koponyatan tanulmányozója szem előtt tart, a következő. Az igazi jó nem sajátítható el, ha valaki harmonikusan nem működik össze a maga lényének fontos törvényeivel.

Továbbá a koponyatant külön kell választani a pszichológiától (lélektan) és a rejtett tudománytól.

A testet az elmében keletkezett benyomások irányítják. Minél nagyobb az agy valamely szervének a hatalma, annál nagyobb az egyén hatalma e különös képesség kifejtésére. A zenekedvelőnél, az idő és a hang szerve folytonos gyakorlat által jól ki vannak fejlődve és finom megkülönböztetéseket tud tenni egy zenedarab eljátszásánál. Akinél e különös szervek kevésbé vannak kifejlődve, az nem fogja tudni kivenni a szép összhangot a zenében olyan mértékben, mint az, akinél ezek a szervek jól kifejlődtek. Gyakran láttam embereket, akik könyvet vagy újságot olvastak szép klasszikus zenének a játszása közben. Ugyanakkor mások a legnagyobb figyelemmel és látható élvezettel hallgatták.

Az új korban az ilyen embereknek bőséges alkalmuk lesz, hogy tanulással és gyakorlattal sajátítsák el a zene iránti érzéket. Milyen mértékben azután tudásuk és képességük növekedik, ép-oly mértékben növekedik majd örömük és boldogságuk.

Az ember minden lelki tehetségét a jólét és személyes élvezet céljából nyerte. A frenologia ezeket a képességeket annak a jónak a fokával méri, melyet rendszerinti használatuk szerezni tud. A legnagyobb képességek az erkölcsi, a val-

lási és értelmi képességek. Minden képesség állandó használat folytán fejlődik ki. Az ember, aki figyelmét állandóan az üzletére irányítja, vagy a pénzszerzésre, nemcsak vagyonszerzési képességét fokozza, hanem megakadályozza illetve fejletlenül hagyja a sokkal fontosabb lelki szervek kifejlődését, amelyek között a tisztelet, lelkiismeret és jóakarát a legmagasabbak.

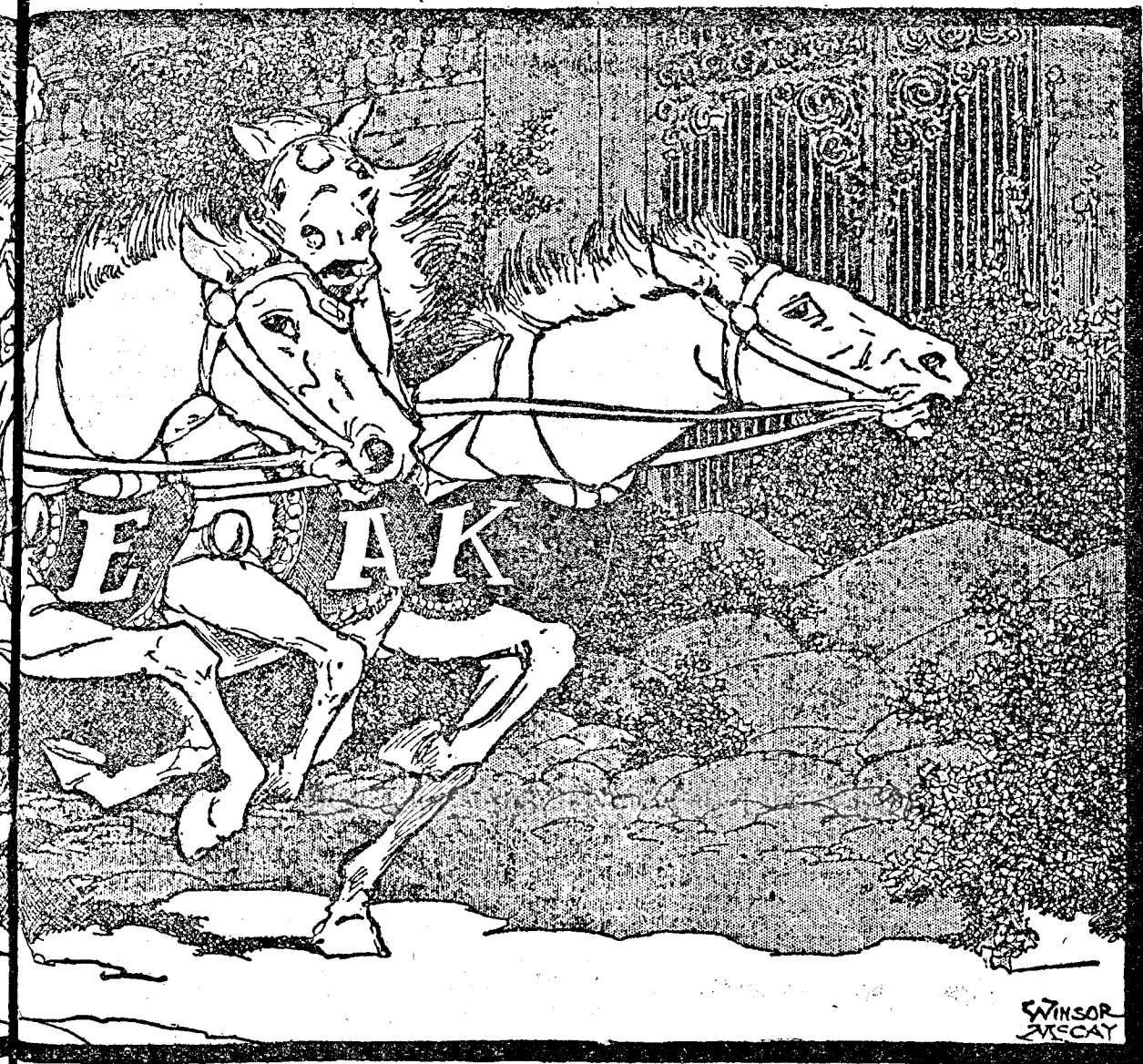
Igazi jellem e három tulajdonság megnövekedése nélkül nem fejlődhet ki. Ezek a legfontosabbak és ezért a frenologia azt mutatja, hogy ezek a legelső helyet foglalják el a fejben. Álljunk egyenesen és tegyen valaki egy vonalzót a fejünk közepére a homlok és a fej hátsó részének az irányában. A vonalzó közepe a tisztelet szervével esik össze. A fej közepének elülső részén található a jóakarát és közvetlenül mögötte a jellemzilárdság. E nagy szervek mindegyik oldalán van az utászó képesség, a szellemiség, vagy hit, remény, lelkiismeret a megjelölt sorrendben, a homloktól hátrafelé. Ezek alatt van az ideálmus, fenségesség és óvatosság, amely a fej tetején lévő összes szerveknek a támasztéka.

A Biblia azt mondja, hogy Isten szeretet: azaz hogy ő teljesen önzetlen. Cselekedeteinek rugója a jóakaró önzetlen szeretet. Mindenki, aki istenes, ugyanígy fog vágyani, hogy jót tegyen. Ez az igazi szeretet. Ugy látszik, hogy tisztelet, jóakarát és lelkiismeretesség az egyedüli lelki képességek, amelyek teljesen önzetlenek. Ezeket magasabbrendű érzéseknek nevezik, szemben a hittal, reménnyel fenségességgel és ideálmussal, amelyek használatá, magának az egyénnek okoz örömet: míg a többi Istennek és mindenki másnak okoznak gyönyörűséget.

Mikeás próféta évszázadokkal ezelőtt mutatott rá arra, amire ma a frenologia tanít. Mikeás 6:8 versben e próféta szavak olvashatók: „Mit kíván az Ur tőled, csak azt, hogy igazságot cselekedjél (lelkiismeretesség), szeresd az irgalmasságot (jóakarát) és hogy alázatosan járd a te Isteneddel (tisztelet)“.

A frenologia tehát egyetért a Bibliával abban, hogy az ember legfőbb célja kell, hogy legyen az önzetlen szeretet kifejlesztése.

Szent Pál mondotta: „A törvény betöltése a szeretet“.

a gázolín az automobilnak, ugyanaz a
gyakorolható úgy, hogy új gondolatokat
be.
gondolat a legnehezebb“ és ez igaz.
nehezebb. Az első száz óragyakorlat
szövevényes idegek és izmok gyakor-
tlen volt, ezután a legkönnyebbé lesz.
hozza az eredményt.

Ma még sok gondolat hiányzik, különösen
az, amely megszüntetné a háborút. Ez
színiüleg csak akkor fog eljönni, mikor
tílag elme annyira felette lesz a mosta-
nak, mint a Newtoné az afrikai busman
néje felett.

Ugyha ez ember fáradtságot akar magá-
s venni és azt hiszi, hogy a siker megér-
teli, hogy „megostorozza“ az agyvelejét,
er **dolgozzon**, mint a kocsis ezen képen,
hajtja az ő gondolatait, melyek az ő lovai.

Nézd csak, hogy a gondolatok, hogyan dol-
goztak és hogyan vitték az embert előre ezen
a földön kezdettől fogva.

Az ember, aki minden más állattól félt, aki
nem volt képes harcolni és megölni a feneva-
dat, nem volt elég gyors, hogy megfogja a
félénk szarvast, vagy a mókust, nyomorul-
tan élt, míg nem támadt **egy gondolata**. Egy
éles követ, egy kemény kovakövet erősített
oda egy bunkónak a végéhez. Ezzel aztán egy
kiálló sziklába vagy egy fának a galyába ka-
paszkodva kettéhasíthatta a farkas vagy a
medve koponyáját, amelyek könnyen meg-
ölhették egy bunkó nélküli küzdelemben.

De ezzel nem sokra ment a gyors szarvas-
sal vagy a meg nem közelíthető madarakkal.
De segítségére jött egy másik gondolat. Egy
darab rugalmas fát vett elő, kemény eret
vagy izomdarabot vagy állati bőrt feszített
rá. Éles nyilat csinált és gondolatával, amely-
ből íjj és nyíl lett, más teremtetéseket tudott
megölni egy bizonyos távolságra, míg ő biz-

tonságban maradt. Minden lépés előrehaladásunkban egy gondolaton alapult. Minden előrelendülés mögött ott volt a gondolat ereje és semmi más.

A folyókon keresztül a korai emberek kezükkel és lábukkal evickéltek. Egy gondolat adta nekik a fapadlót, egy másik gondolat a vitorlát.

Egy nagyobb, bonyolultabb gondolat, amely az ember agyában született volt — figyelte a gőz erejét egy forró kazánban, mely a gőzmozdonyt és a gőzhajót adta nekünk.

Egy gondolat hozta be a rabszolgaságot. Egy gondolkodó ember mondotta magában: „Meghódítottam ezt a másik embert. A helyett, hogy megölném és megenném, mint szokásos, megtartom és dolgoztatok velem, minden, amit termel és megszerzem, az enyém lesz és csak épen annyit hagyok meg neki, amennyi elég, hogy éljen. Ily módon egész életemben segítségemre lesz az élelem megszerzésénél. Ez sokkal jobb lesz, mintha 2—3 nap alatt megenném.“

Kezdetét vette a rabszolgaság és különös, de így van, ezzel kezdődött az igazi civilizáció. Csak amikor az embereknek rabszolgáik voltak, volt elég szabad idejük a magasabb művészetek, a filozófia és a kezdő civilizáció kifejlesztésére.

Mint tudjuk, a legnagyobb görög emberek egyike mondotta, hogy rabszolgaság nélkül a civilizáció lehetetlen volna.

Azután jöttek jobb gondolatok. Gépeket találtak ki, elvégezték a rabszolgák munkáját és felszabadították a rabszolgákat. **Mindig a gondolatok** gosdoskodtak az összes problémák megoldásáról és küszöbölték ki az összes nehézségeket.

A tengeralattjáró egy gondolat és semmi más és a repülőgép egy másik gondolat. Először jön a gondolat megvillanása. Azután következik mély elmélkedés a részleteken. Azután jön a terv elkészítése, a rajzok. **Mind az agy munkája.**

Utoljára és a legegyszerűbben jön az acél, fa stb. gép.

A különbség egy alacsony fokon élő indián sárkunyhója és egy modern, acélból készült felhőkarcoló között nem más, mint egy gondolat.

Röviden szólva, a föld, amelyen élünk, a mennyek fölöttünk, a napokkal, bolygókkal, holdakkal és felhőkkel igazi léte csak a **gondolatban** van. Mert ezek csak annyiban léteznek, amennyiben értelmes lények elgondolják őket és ez adja meg nekik a valóságos létet.

Helyesen mondotta valaki, hogyha egy erdőben egy nagy fa leesik, nincsen zaj, ha nincs fül, amely meghallja. A zajt nem a fának a leesése okozza. A hang, a levegő hullámainak a fül idegeire gyakorolt hatása,

amely az agyba viszi a benyomást és a **hang gondolatát** teremti meg.

Hogyha nem volnának értelmes emberi vagy emberfeletti lények, amelyek figyelnek, fölfognak és csodálnak a világmindenségeit, vagy más szavakkal, nem alkotnának **maguknak róla fogalmat**, a világmindenségnek nem volna valóságos léte.

A legtöbb embernél nem az a baj, hogy keveset gondolkozik, hanem, hogy egyáltalában nem gondolkozik.

Ülünk, **befogadunk** és sohasem teremtünk, sohasem **adunk** ki semmit.

Szerencsére egy férfinak vagy egy nőnek a gondolata sok nemzedéknek válhatik a javára. Egy fontos tudományos felfedezés az egész emberiség javát szolgálja mindörökké.

Azonban a tény, hogy kevesen tehetnek oly sokat sokakért, nem szolgálhat mentesüléssel annak a soknak, akik átvergődnek az életen keresztül és túrik, hogy agyuk tétlen és terméketlen maradjon, mint a ládafiókba rejtett pénz, amely nem hoz kamatot.

A gondolatok a kamat, a **haszon**, a mi gondolkodó erőnk után; a haszon lehetősége teljesen korlátlan.

Szerencsére, a modern idők törekvése az, hogy okvetlenül muszáj többet gondolkozni.

A rádió nagyon értékesnek fog bizonyulni, amennyiben millió meg millió fiatalembert arra fog ösztönözni, hogy figyelmüket tudományos dolgokra összpontosítsák, a villamosság titokzatosságára és az ezt kísérő **jelenségekre**.

Az atyáknak és anyáknak buzdítaniuk kellene gyermekeiket, hogy érdeklődjenek a rádió iránt és a haladás minden modern találmányai iránt. De meg kellene bizonyosodni róla, hogy a fiatalok hallgatás közben gondolkoznak-e?

„Az első száz gondolat a legnehezebb.“ Az első száz lépés, amit egy gyermek megtesz, a legnehezebb. Biztos járás és gyors futás követik ez első kinos lépéseket. Erős gondolkodás és igazi haladás csak annál lehetséges, aki minden energiáját és idejét a gondolatok precíz megalkotására fordítja.

A lélekben, mint a sáros úton, kerékvágások vannak. Milliók ének és hálnak meg ilyen szellemi kerékvágásban. Sokan tudatlanságból azt hiszik, hogy szellemi tétlenség, sablonos életmód a rendes ember természetes és elkerülhetetlen sorsa és hogy a gondolatok önmaguktól jönnek a nagyon tehetséges embereknél **próbálkozás** és gyakorlat nélkül.

De nem így áll a dolog. Az ember épügy megtanulhat gondolkozni, mint ahogyan megtanulhat hegedűn játszani. **Gyakorolhatja** agyát gondolatok termelésében, azzal, hogy **jó könyvekkel és komoly társalgással táplálja magát**. A gondolat elviszi az embert mindenüvé, ahova menni akar, mert nincsen ennél jobb hajtóerő.

MILY kellemes érzéseket és örömet ébreszt a „kirándulás” szó sok embernél, különösen pedig a fiatalságnál. Hogyan örültünk előre a kirándulás napjának hetekkel előbb. És ha már elmúlt, hogy elmereng rajta az emlékezet hónapokig, sőt évekig. Miért van az, hogy egy kirándulásnak ilyen hatalmas van a mi lelkületünkre? Nap-nap mellett mozgunk és forgunk a kötelességek egy szűk körében, amelyeket annyira megismerünk, hogy nagyon kevés friss és új gondolat jut el hozzánk a közvetlen személyes megfigyelés eredményeként. Ha már most kijutunk ebből a szűk körből, látványosságokkal és eseményekkel találkozunk, amelyek minden felől oly frissességgel és gyorsasággal nyüzsögnek körülöttünk, hogy szinte elfeledjük megszokott környezetünket. Egy kirándulás mindig tágitja a gondolatvilágunkat, azt fölfrissíti, és kikökkent minket régi kerékvágásunkból és megszokott gondolkodásunkból.

Önök közül bizonyára sokan beszéltek egy utazásról, amit szerettek volna megtenni, hogy ha idejük és pénzük lett volna. Azonban nem akarom fokozni vágyukat a szándékolt utazás iránt, ám hadd vigyem önöket egy sokkal nagyszerűbb, fenségesebb és távolabbi kirándulásra, teljesen díjmentesen!

Képzeld el, hogy a földről egyenes vonalban a téren keresztül vasut huzodik egészen a napig; hogy egy kiránduló vonaton mi akik e leírást olvassuk (az Aranykorszak rendes olvasói) végigrobogunk ezen a vágányon; hogy a vonat a legelőkelőbb Pullmann étkező és hálókocsikból áll, hogy mindnyájunknak I. osztályu szabadjegyük van, hogy sok ruhát és mindenféle szükséges dolgot viszünk magunkkal, és hogy megparancsoljuk a mozdonyvezetőnek, hogy óránként 40 mértföldes sebességgel haladjunk nap-nap után úgy, a hogy a mi express vonataink futnak, amelyek 960-100 mértföldet tesznek meg naponta. Hogy ha csak a földkörüli utat akarnánk ilyen gyorsasággal megtenni, az 26-27 napot venne igénybe. De nem; gyerünk a naphoz!

Ki akar résztvenni ezen a csodálatos kiránduláson? Mi rendezők mindnyájan igen nagyszívűek és nagylelkűek vagyunk; ezért hívjunk meg, sőt beszéljünk rá minden férfit, nőt és gyermeket, hogy jöjjenek velünk a legnagyobb kirándulásra, amilyenre ember még nem vállalkozott. A mi vonatunkon tehát 12,000,000 utas lesz.

„MINDENKI FÖLSZÁLLT”

A kirándulásra minden intézkedés megtörtént. A rengeteg vonat Londonban áll. D. e. 11 óra. Parancs megy, amely egészen központjáig reszkettetni meg a földet. „Emberek gyülekeztek! A következő vonat a Holdba, Vénuszba, Merkurba és a Napba indul! Beszálalani!” Hogy jönnek gyalog, lóháton, kocsin,

kerékpáron, motorkerékpáron, autókon, hajókon, vonatokon, sőt még léghajon és repülőgépeken is! Sietnek a vonathoz. Jönnek északról, robogva jönnek nyugatról, fekete fellepként jönnek délről és csapatostól rajzanak kelet felől. Mindenki felszáll! Indulunk!!

Ne felejtünk „Istenhozzád”-ot köszönni szomszédainknak. Könnyel telik meg a szemük, hogy ha arra gondolnak, hogy esetleg sohasem látnak minket viszont.

Egy mértföldnyi út után egy kiránduló meghalt, a pályára dobjuk a holttestét mértföldjelzőként. Egy másik mértföld út végén meghal egy más kiránduló, ezt is letesszük és így megy ez minden mértföld végén. De természetesen Önök még mindig velünk vannak!

Amint elhagytuk a földet és kijutottunk a levegőbe, rohamosan nő a hideg. 4—5 óra után, vagyis 150 mértföldnyire túl vagyunk a légkörön és elértük a hideg üres teret, ahol a hőmérő 200 fokot mutat a zéró alatt. Elő a gyapjuruhákkal és párnákkal! Tüzet gyújtani és a fűtőkészüléket teljes gőzzel fűteni. Megyünk, megyünk nap-nap után, mert számunkra nem létezik éjszaka, noha körülünk sűrű a sötétség. A hold felénk jön jobbfelől, mint egy óriási gömb. Azonban csillagászaink jól kiszámították az elindulási időt, úgy hogy nem lesz összeütközés, és hogy a Föld, a Hold és a Nap egyenes vonalban lesznek egymással, amikor közel jutunk a Hold pályához vagy ösvényéhez. Más szóval olyan időben érkezünk, amikor napfogyatkozás van, melyet azok látnak, akiket a földön hagytunk magunk mögött.

Ime a Hold egyenetlen, kopár, holt felülete! Sziklával, hegyekkel van borítva és olyasmivel, ami régen kialudt, vagy működni megszűnt vulkánkráterekhez hasonlít. Egyetlen állat sem barangol a felületén. Egy fa, egy fűszál sem látható. Sem víz, sem levegő nincs rajta. Elmegyünk mellette, vagy helyesebben, az rohan el mellettünk.

Nézzük már most mily messzire jutottunk. Látjuk, hogy 24.000 holttest maradt hátra mint mértföldkövek, tehát több mint 24,000 mértföldet tettünk meg, több, mint nyolc hónapig voltunk utban. De ne bátortalanodjunk el. Utunknak még csak az elején vagyunk. Eddig minden ötszáz utas közül csak egyet veszítettünk el.

Előre, előre és csak előre, nap-nap után, hét-hét után, hónap-hónap után, év-év után. Embereink egyre kevesebben maradtak, már hetven éve utazunk, mert már 1994-ben vagyunk.

Tejünkön a haj egészen megöszült, arcunk megráncosodott. 25.000.000 mértföldnyi utazás után elértük a Vénusz pályáját és pontosan találkozunk vele ott, ahol a föld, Vénusz és Nap közötti egyenes utat érinti. De

nincs átmenet, mert a legközelebbi a 2004. év előtt nem következik be.

A VÉNUSZT FELHŐK BORITJÁK

A Vénusz másodpercenként 20 mérföldnyi sebességgel halad, mi pedig óránként 40 mérföldet teszünk meg. Semmit sem látunk ennek a hatalmas bolygónak a felületén, amely majdnem oly nagy, mint a föld, sűrű légköre és a sűrű felhők miatt, amelyek még mindig körülveszik. Hogy vannak-e valami lények a felületén, azt nem tudhatjuk meg gyors utunkon, amint mellettünk elrepül.

Továbbmegyünk, látni akarjuk a kis Merkurt, amely csak egy harmadrésze a mi földünknek. De ne gondoljuk, hogy hamar ott leszünk, mert 90 évig fog tartani, amíg a szomszédságába jutunk. Sok évi utazás után találkozunk a Merkurral, melyet a görög Merkur (pogány) istenek követéről nevezték el. Valóban követ, mert úgy halad el mellettünk, mint egy ágyugolyó, másodpercenként harminc mérföldnyi sebességgel, hogy a Nap körüli pályáját a mi három hónapunk ideje alatt fussa be.

Most már 160 hosszú-hosszu évig utaztunk és embereink háromnegyedrészre oda van. Görnyedezünk az évek súlya alatt és mégis mily élénken emlékszünk vissza arra az időre, melyet a földön töltöttünk, holdog iskolai napokra és minden tapasztalatokra, amelyeken életünk különböző szakáiban átmentünk! Még néhány év és majdnem összes utasaink oda vannak. A Merkur elhagyása után még egy száz éves út van hátra. Ezen idő alatt újból és újból elmondjuk az átélt eseteket és tanult leckéket. Egy millió kötetből álló vasuti könyvtárunk majdnem összes könyveit elolvastuk, még pedig annyira, hogy darabokra kezdenek szakadozni. De boldog társaság vagyunk és az idő nagyon gyorsan repül a sok életben maradt vén leány és vén legény között.

Amint a nap felé közeledünk, egyre forróbb és forróbb lesz, azonban állani tudjuk a nagy meleget. A nap egyre nagyobb és nagyobb lesz, amint egyre jobban közeledünk hozzá. De megtudjuk-e figyelni, mily óriási nagy test a Nap? Valami megmérhetetlen nagyság van előttünk. Évekkel Krisztus születése előtt egy görög filozofus képelete csapongani kezdett az ő korabeli emberek gondolkodása szerint, mert azt mondotta, hogy a Nap egy tüzgömb és legalább oly nagy, mint Görögország déli része.

A MI NAPUNK NAGYSÁGA

Tény, hogy már régen rájöttünk arra, hogy 1,000,000-szor akkora, mint a föld. Hogyan! Ez önöknek semmi. Nos hát feltesszük, hogy a Nap teljesen üres és a mi jelentéktelen kis földünk a Nap középpontjában van elhelyezve, a Hold is mostani pályáján 240,000

mérföldnyi távolságban fogja bejárni földkörüli útját havonként. A Holdnak elég mozgási tere van a Napon belül, mert pályájától a Nap külső felületéig 193,000 mérföldnyi távolság volna. Egy másik példa: 190 földet kellene egymás mellé rakni, hogy egy olyan füzért kapjunk, amely a Nap átmérőjével volna egyenlő és 300,000 földet kellene felolvasztani, hogy megkapjuk a Napnak a súlyát.

Végre belejutottunk a Nap légkörébe. Mit látunk magunk előtt? Sok százezer billió kohót egyé olvadva! A gázok és forrongó anyagok milyen kavargó tömege ez! A lángok mennyi oceanja! A Nap felett a lángok oly viharai zúgnak végig, hogy a mi hurikan, tornádó és ciklon szeleinek ezekhez képest enyhe szellők.

Hogya egy ilyen hurikán, amilyen a nap felett végigzúg másodpercenként 100 mérföldes sebességgel a földön vonulna végig, úgy egy fél perc alatt az egész Európán rohanna át! Magával ragadna mindent a föld felületén, kis és nagy városokat az izzó gőzök tömegében, amely gőzök egyetlen határozatlan felhőben olvadnának össze.

Gyakran beszélünk az olaszországi Vezuv rettenetes kitöréséről és az ezek által előidézett pusztulásról; ám gondoljunk a napnak azon kitöréseire, amelyek 50.000 mérföldnyi magasságra lövelik a lángok tömegét. Gondoljunk arra a lángra, amely 100.000 mérföldnyi magasságra csap fel! Egyetlen ilyen láng elegendő volna arra, hogy egyetlen pillanat alatt megolvassza az egész földet.

Hogyan képes a mi elménk ilyet felfogni? Teljes lehetetlenség. Annyira megteltünk félelemmel és fenséggel, annyira elámulunk a végtelen erő ily megnyilvánulásain, annyira eltörpül saját kicsinységünk az Isten által kezében tartott hatalom nagysága mellett és a rettenetes forróság és fény látára annyira semmivé leszünk, hogy mindnyájan önkívületi állapotba esünk. Így végződik a mi utazásunk a napba, amely 260 évig tartott és amely kirándulás alkalmával 92.000.000 mérföldnyi távolságot tettünk meg.

GYORS VÁLTOZÁSOK KÉPZELETBELI UTAZÁSBAN

Más! Ismét 1924-ben vagyunk. Megint a földön. Fiatalságunkat is visszakaptuk. Tegyük most egy újabb utazást egy még nagyobb távolságra. A képzelet szárnyain ugyancsak 40 mérföldnyi sebességgel haladunk óránként. Ahelyett, hogy a nap felé mennénk, repülni fogunk, miként az anyagok a földtől más irányban, mint a nap felé.

Az első bolygó, amellyel találkoztunk, a Mars. 140 évig tart, míg elérjük ezt a bolygót és a megérkezésükor mindnyájan jóval a száz fölött leszünk. Amint közeledünk e

földhöz leghasonlatosabb bolygóhoz, különös dolgot látunk. A Vénusznak és a Merkurnak, melyeket a másik útunkon láttunk, nincsenek holdjaik. De nézzük a Mars kicsi holdjait! „Oly helyesek” — mondják a társaság öreg hölgyei. Az egyik holdnál az átmérő csak 6 mérföld, a másiké körülbelül 7. Egy napi kellemes utazás és bejártuk az egyik holdat. Nézzük meg mily közel van a belső hold a Mars felületéhez! Ez a hold oly gyorsan forog, hogy háromszor keringi körül a Marsot, míg a Mars egyszer fordul meg a tengelye körül. Ez okozza, hogy a Mars belső holdja nyugaton kel és keleten nyugszik le kétszer napjában.

Nézzük meg jobban magát a Marsot. Mily különös elosztása a víznek és a szárazföldnek! Valamennyi tenger hosszúnak látszik, mint a Vörös-tenger vagy a Balti-tenger. Csaknem úgy néznek ki, mint több csatorna, amelyek átszelik a szárazföldet minden irányban. Mily ideális világ ez a kereskedelem és közlekedés szempontjából! Mily magas civilizáció lehet itten, hogyha élőlények léteznek a Marson. Azonban nincs időnk ezen érdekes és bonyolult problémának a kutatására.

Most elhagyjuk a Marsot és az óriási Jupiter felé folytatjuk útunkat. De mennyi különös kis bolygóval találkozunk útunkon. Több, mint nyolcszáz ilyen bolygónak a pályája a Mars és Jupiter között van. Mily kicsinyek ezek! A legnagyobbnak átmérője csak 300 mérföld, azután jön egy valószínűsége törpe a bolygócskák között, mivel átmérője csak 15 mérföld. Nem tudjuk megállani, hogy ennél meg ne álljunk. Mily könnyűek vagyunk, a nehézkedés csak kissé vonz. Mindegyikünk csak néhány lattot nyom. Mily könnyen járunk, kelünk! Ami pedig az ugrást illeti, könnyen ugorhatunk 60 láb magasságot a bolygócskánkon anélkül, hogy a legkisebb bajunk esnék. Valóságos paradicsoma ez az atlétáknak. Egy kétszáz lábnyi távugrás gyerekjáték. Itt inkább repülési versenyekről lehet beszélni, mint egyébről. Azonban mindnyájan olyan öregek vagyunk, hogy már nem igen törődtünk sokat a sporttal.

Tovább és tovább megyünk és megyünk. Mindnyájan öregebbek vagyunk, mint volt egykor Mathuzsálem, pedig ő 969 éves korában halt meg. Mikor a Jupiter pályájához közeledünk, azt látjuk, hogy 1110 évig voltunk úton. Csodálatos elmúlása az időnek. Hogyan tudjuk ezt észrevenni!

Jupiter, te méltó vagy a nevedre; nagyobb vagy valamennyi többi bolygónál — 1400-szor nagyobb vagy a földnél — és mégis csak egy ezredrésze vagy a napnak. Nézd a nyolc nagy holdat, amelyek ezen óriási bolygó körül keringenek. Látja azt a nagy árnyékot, amelyen végigvonul a Jupiter, melyet sűrű

felhők és ködök vesznek körül. Napfogyatkozás következik be. A Jupiter mindegyik holdjának a körülfordulásánál napfogyatkozás áll be. Ilyen jelenség nem szokatlan látvány a Jupiter lakóinak, ha ilyenek vannak és ha vannak olyan látó szerveik, hogy a több ezer mérföldnyi vastagságu felhőburkon keresztül láthatnak. A földön a csillagászok sok ezer mérföldnyi utat tesznek meg, hogy megfigyelhessenek egy napfogyatkozást, amelyet a nap előtt elvonuló hold okoz.

A SZATURNUSZ FELÉ

Nem időzhetünk tovább, mert a messzi-távolban ott van a Szaturnusz, amely valamennyi bolygó között a legnagyobb látványt nyújtja a maga tíz holdjával és három gyűrűjével, amelyek úgy keringenek körülötte, mint sok vidám járó-kelő. Mily szépek és arányosak valamennyien. A Szaturnuszt is sűrű felhők és ködök borítják, mint a Jupitert.

E szép bolygó mellett a 2200-ik év végén haladunk el és továbbmegyünk, amíg az Uránusszal találkozunk az 5000 év végén. Az Uránusz közel 1.800.000.000 mérföldnyire van a naptól. Négy holdját kivéve semmi különös nem látunk rajta, mire elképzelhetetlen nagy távolságra tovább megyünk időben és térben és a Neptunuszhoz érünk. Ennek a bolygónak egy holdja van és közel 2800.000.000 mérföldnyi távolságra van a naptól. Összesen 7740 évig utaztunk folytonosan a földtől a Neptunuszig, míg a naphoz való utazásunk csak 260 évig tartott.

A naptól való nagy távolság miatt igen nagy lett a hideg. Fölénk kerekedik és ismét önkívületi állapotban vagyunk.

Hirtelen változás! Megint 1924-ben vagyunk.

Mily hálásak vagyunk ezen csodálatos képzeletbeli tapasztalatainkért, amelyek segítségünkre vannak abban, hogy megérthetünk valamit a Teremtő nagyságáról, a naprendszeréről és mindenről, amit magába foglal.

VALAMIT A CSILLAGOKRÓL

Néhány befejező szót a csillagokról és végeztem. Eddig csak a napról beszéltem és bolygóiról, amelyek körülötte keringenek. Bármily rengeteg is a tér, amelyben végbeviszik működésüket, mégis nagyon kis folt a világmindenség nagy mezején.

A csillagok napok; azonban a bolygók nem napok, mivel nincsen saját fényük. Minden, szabad szemmel látható ezer égi test közül 999 a nap. Mind e csillagok oly messze vannak tőlünk, vagy naprendszerünk bármely részétől, hogy a távolságoktól szinte megzavarodunk, hogyha el akarjuk képzelni őket. Hogy némi fogalmunk legyen a dologról, példával fogom megvilágítani.

Amint tudjuk, a fény másodpercenként 186.000 mérföldnyi útát tesz meg és így a fény 8 és fél perc alatt jut a naptól a földre. A fény a napról 4 és fél óra alatt jut el a Neptunhoz. Így az összes részek, amelyek a naptól minden irányban 2.800.000.000 mérföldön belül vannak, 5 óránál fiatalabb fényt kapnak. Azonban a fény, amelyet a legközelebbi csillagtól (egy naptól) kapunk, az ugynevezett Alpha Centauri-tól, több, mint négy évig jön hozzánk.

Egy másik példa: Legyen a nap az én bezárt kezem és néhány bolygót el fogok helyezni a megfelelő távolságra. — A föld 92.000.000 mérföldnyi távolságra lévén, a naptól egy hüvelyknyi távolságra helyezem. Az egy hüvelyknyi körön belül van a Vénusz és a Merkúr pályája. Azután a Marsot helyezem el, majd a planetoidokat és az aszteroidákat, öt hüvelyknyi távolságra jön a Jupiter, amely 480.000.000 mérföldnyi távolságra van a naptól. Ezen kívül helyezem el a Szaturnuszt és az Uranuszt megfelelő távolságra és 29 hüvelyknyi távolságra esik a Neptunusz pályája, amely 2.800.000.000 mérföldnyire van a naptól.

Mint az előbb mondtam, a fény négy és fél óra alatt éri el a Neptunt, míg a legközelebbi csillag fénye több, mint négy év alatt jut el hozzánk. Egy kis számítás megmutatja, hogy ez a csillag 4 egyharmad mérföldnyire volna elhelyezendő az én kezemtől. Gondoljanak a rengeteg üres térre, amely naprendszerünk külső határai és a legközelebbi ugynevezett álló csillag vagy nap között van!

Bizony a mi napunk és gyermekei a bolygók, nagyon, de nagyon messzire vannak a világmindenség többi részétől!

E legközelebbi csillagon túl annyi nap van, mint homokszem a tengerparton, végtelen távolságra tőlünk és végtelen távolságra egymástól.

Mire tanítanak minket ezek a dolgok? A Zsoltáriról kapjuk a legtalálhatóbb és legrövidebb feleletet: „Az egek beszélik Isten dicsőségét és kezeinek munkáját hirdeti az ég-boltozat. Nap-napnak mond beszédet, éj-éjnek ad jelentést. — Zsoltár 19:1, 2.

Ha tanulmányozni kezdjük Isten hatal-

mas műveit, csak akkor látjuk mily kicsi a mi otthonunk a Föld és mily jelentéktelenül kicsinyek vagyunk mi testben, léleken és erőben összehasonlítva a nagy Teremtővel és minden dolgok irányítójával fönn az égben és a földön. Mily messze van tőlünk bizonyos tekintetben és mégis mily közel van az ő mindentlátó szeme. „Mert az Úr szemei forognak az egész földön, hogy hatalmát megmutassa azokhoz, akik ő hozzá teljes szívvel ragaszkodnak.“ — 2 Krónika 16:9.

A természettudomány egyik ágában sem mutatkozik annyira teljesen Istennek, mint Mindenhatónak, Mindenttudónak és Mindentlátónak a jelleme, mint a csillagászatban. Valóban nagy és csodálatos minden tudásunkat meghaladóan Isten és az ő hatalmas művei. Ezért tiszteljük Őt minden gondolatunkkal, minden szavunkkal és minden cselekedetünkkel. Adissonnal a nagy angol költővel egy igazi Isten tisztelőnek a hangja szólal meg a 19-ik Zsoltár első részének a fordításában:

„A tág boltozat odafenn
Minden étherikusan kék éggel
És ragyogó egek, fényes alkotás
Nagy eredetüket hirdetik,
A fáradhatatlan nap napról-napra
Tárja fel Teremtője hatalmát.
És hirdeti országnak-világnak
Egy Mindenható kéz alkotását.

Amint leszáll az esti árny
A hold folytatja a csodás mesét,
És éjjelenként a hallgató földnek
Ismétli születése történetét.
Mialatt valamennyi körülötte égő csillag
És valamennyi bolygó a maga forgásában,
Megerősítik a hirt keringésük-közben.
És sarkról-sarkra terjesztik az igazságot.

Hogyan hát ünnepélyes csendben
Forognak e sötét földi golyó körül?
Hogyan! semmiféle valóságos hang vagy nesz
Ragyogó pályáján nem hallható?
Az ész fülében mindnyájan örvendeznek
És dicsőséges hangon kiáltják,
Amelyet egyre énekelnek:
„A kéz, amely teremtett minket, isteni.“

J Á F E T F I A I

AZ ANDOK (Cordillerak de los Andes) körül élő szorgalmas lakosság elvesztette az élet minden értékét, mert a spanyol vakbuzgóság és retentő elnyomatás alatt állati sorba lett süllyesztve. A spanyol teljes erővel magához ragadta a benszüllött nép segélyforrásait, figyelmen kívül hagyva, hogy ezáltal amaz elszegényedik és nyomorba jut.

A portugálok javithatatlan tengeri rablók

voltak. Igaz, hogy amikor a tengeri kalózkodás rossz hirbe jutott, a „fekete elefántcsonttal“ kezdtek kereskedni, a peruviaai guano-művek piacait látva el emberanyaggal. Amikor a jezsuiták a paraguay guranisokat civilizálták, a katolikus vallás midazáltal nem tartózkodott attól, hogy brazíliai katolikus társait ki ne zsákmányolja.

A portugáloknak a távoli keletre való

gérkezése azonnal szörnyű elnyomást jelentett a bennszülöttekre, akiket az ő ki-
 ó, brutális viselkedésük által engesztel-
 ellen ellenségükké tettek. Kinában egy —
 őseit tisztelő népnek legmagasabb fokú
 látát váltották ki templom- és sirgyalá-
 alk által. Ceylonban pedig Jaffnapatam
 tális kormányzója a híres Dalada vétkes
 bomlásra által az egész budhista világot
 ga ellen lázította. Albuquerque rendsze-
 en üldözte és súlyosította el az arab ke-
 kedelmi hajókat, az Indiai-oceánon ezál-
 tönkretéve az arabok virágzó kereske-
 mét.

A gazdag zsákmány reményétől ittasultan
 tugal katonák tömegesen léptek a brumez
 sziaméz-fejedelmek szolgálatába. De az
 hó-kínai ügyekbe való beavatkozásuk a
 szülöttek szerencsétlenségére történt, mi-
 ezáltal fel lett szítva a vezérek becsvágya
 a kegyetlenség és erőszakosság szelleme
 átszarmasztava a népre.

Meglepődve látjuk, hogy ahhoz képest ma-
 nyi sereg európaiak hogyan vernek ke-
 ny gyökeret az idegen földön és mint igaz-
 k le hatalmas ellenséges törzseket, és hogy
 y gyorsan terjedt ki a befolyásuk, míg
 k széles körben el nem ismerték az ő ha-
 mukat — nem csupán ott, ahol vad né-
 voltak a bennszülöttek, hanem még az
 réves civilizáció és kulturák felett rendel-
 ő sűrű népeességü keleten is. A saját alatt-
 lok csekély harci bátorsága a mongolok,
 ngok és jokugarakok uralkodóinak nagy
 dot okozott. A nyugati eszmék beszivár-
 át ők istenkultuszaik megszentelteleni-
 ének tekintették. A fehér ember részéről
 ványosan fitogtatott lenézése a keleti be-
 zeléseknek s az a kihívás, amellyel a be-
 mülők megkísérelték javításokat eszkö-
 ni mindenfelé és pedig oly népeknél, akik
 zukat az istenek kegyeiben részesítettnek
 ntették, hallatlan sértés volt.

Az önfentartási ösztön azt parancsolta ne-
 hogy kerüljék az „idegen barbárokkal“
 érintkezést. Ahol csak tehették, a ke-
 népek evégből „kirekesztő politikát“ üz-
 Japán, Korea, Lin Chin, Thibet, Sziaín
 hasonlókép teljesen izolálták magukat,
 csak a mingok Kinában. Ezt a politikát
 alattvalóik érdekében folytatott védelmi
 dszabályoknak nevezték a „fehér pestis“
 n, amiképp gondos szülők gyerekeiket
 riák megoltalmazni a rossz társaságtól.
 tek következtében a partí lakókat bi-
 mi ediktummal felszólították, hogy vo-
 tanak el a partoktól az ország belseibe.
 alászok ezrei lettek ilyképp földmivelők-ké.
 ával keleti népek ezen elkülönülése a
 zati elnyomtas kivédésért szolgálta,
 z ők is megismerték tanulni a fehérek
 onai mekánizmusának jelentőségét és
 onlókép felkészültek az önvédelemre.

Természetesen következményeiben ez ered-
 ménytelennek bizonyult a fehérek benyomu-
 lásaival szemben, mert az európai ágyuk
 már a legcsekélyebb látszatra készen állot-
 tak a kikötők bombázására, hogy kereske-
 delmük részére utat nyissanak. A zavarba-
 jutott kínaira ilyképp kényszerítették reá az
 ópium-kereskedelmet -s a misszionáriusok
 tolakodása a düh kitörésére izgatta a népet
 s így a nyugatiak újabbi beavatkozásához,
 sulyos büntető-expedíciókhoz vezetett.

A portugálokkal szembeni ellenszenv ezek
 ellenségeinek, az alföldi népeknek alkalmat
 nyújtott, hogy kereskedelmi szerződéseket
 kössenek a keleti népekkel. A portugálok-
 nál ravaszabban és flegmatikusabban vetette
 szemét a hollandus a „földolgra“ és fehér
 összeférhetetlenségét csak ritka alkalommal
 szólaltatta meg, hogy a szesz vevőit el ne
 ijessze magától. Nagy bölcsességet szinlelt,
 amely nagyban hízelt a szultánok és ma-
 haradzsák hiúságának, amely azonban nem
 segítette elő a fehér ember respektálását.
 Közvetítő szerepe azért nem akadályozta ab-
 ban, hogy ne folytasson hosszú atesin hábo-
 rukat és revánsot ne vegyen a hottentotta
 szarvasmarha rablókon. A britt felemelke-
 dés önhumanitása fejlődött az ibériai népek
 brutálításával szemben; a történelem azon-
 ban az angolokat sem menti fel gorbma
 igazságtalanságok és kegyetlenkedések vád-
 ja alól „az egyoldalú csendes néppel“ szem-
 ben, csakhogy Nagybrittánia jobban értett
 becstelen cselekedeteinek palástolásához. A
 kasztíliai és anduláziaiak szent énekek és a
 rózsafüzér pergetése közben olvasztott ólom-
 lábfürdőket készítettek a kincseiket elrejtő
 katicáknak s az angol ajku „feketéket sze-
 lidítők“ metodista énekeket énekeltek, mi-
 alatt a megrémült tangainsulánok (Poliné-
 zia) viskóit lövöldözték, így hajtva őket mun-
 kára a királyi cukorültetvényekre.

A spanyol nyilvánosan kérkedett a zsák-
 mányával, az angol ellenben odahaza egy-
 házférfiai között csak óvatosan sajnálkozás
 közepette említett meg ily nem szép epizó-
 dokat. Az angoloknak a helyreállítási orgiák
 tetszettek inkább és irtózást szinleltek a rá-
 koncátlanság iránt; illedelms erkölcsöket
 követeltek, ellenben ők ágyukkal lövöldöz-
 tek és jutalomképen bibliákat kínáltak aján-
 dékba a szamojédoknak, ha angol rumot
 árulnak.

Jáfet fiai általában cselekedetüket a szí-
 nes fajokkal szemben a legnemesebb okok-
 kal igyekeztek kimagyarázni. Mint névleges
 keresztyének előadták, hogy isteni megbiza-
 tásuk az evangélium és keresztyén civilizá-
 ción hirdetése, mely az ő véleményük szerint
 annyit jelentett, hogy híveket toborozzanak
 a militarizmusnak, vagy a bennszülötteket
 európai erkölcsökre „térítsék meg.“

A bennszülöttek szellemi vaksága a fehér-

ember részvétét keltette fel; „Ádámkosztüm“ iránti előszeretetük az ő megbotránkozását. Miért is elhatározta magát a fehér-ember, hogy e pogányok lelkeit megmenti, azoknak világi jólétének számlájára. Ugyannyira, hogy a „barátok“ valódi irgalmasságnak tekintették, hogy a megtért lelkeket előkészíték a tisztító tüzre, mielőtt még alkalmuk lett volna, hogy visszaessenek a bűnbe. A konquistadorok ez oknál fogva előbb megkeresztelték az őslakókat s azután karddal levágták.

A spanyol indiai önféjü megátalkodottsága, aki a maga isteneit az aranyozott szenteknél és madonnáknál többre becsülte, nagyon felingerelte a spanyolt és kényszerrendszabályokat hoztak be. Vérebeket uszítottak rájuk, melyek könyörtelenül széttépték őket, vagy fákhöz kötötték őket és kipróbálták meztelen testükön a toledó-pengék élet. Ilyfajta „keresztény“ — nyilvánossági leckéztetéssel csináltak a maradékból jó katolikusatokat a spanyolok, akiknek hitét ájtatos ünnepélyességekkel, látványosságokkal, ugymint „bikaviadalokkal“, „korbácsoló testvérek“ körmeneteivel stb. táplálták.

A brit hatalom megalapítói Keletindióban Lord Robert és Hasting Warren a nagy mongul titkos kincses kamráiban nagyon jól jövedelmező üzletre bukkantak, s nemsokára a kereskedelmet és koloniákat a meggazdagodás legjөvedelmezőbb területének tekintették.

John Bull, mint kolonista „áldásos“ tevékenységével nagyon kitüntette magát. Elsősorban önmagával szemben akart jót tenni, azáltal, hogy a földszíneinek nagy területeit birtokába vette, ahová kivándoroltatta a nép fölöslegét, ezáltal kiüzve és jogaiktól fosztva meg a föld jogos tulajdonosait (akkor is volt agrár-reform!) Azután előnyben részesítette az ő nemzetségét a „kevésbé értékes“ fajok kiirtásával „pálinka“ és más méregtermékek (opium, morfium stb.) által, így készítve helyet a termékeny angolszász faj jövő generációjának.

Harmadszor jөvedelmező üzletágban mutatott példát a világ előtt; missziótevékenységre buzdított, ami szeliddé tette a vadtörzsek nyakasságát, alkalmazkodóvá tette őket és egyengette az útját a kereskedelemnek és kulturtermékeknek, ugymint: pálinkának, opiumnak, szifilisznek, tuberkulózisnak stb.

Az az áldás, amely ő általa jutott a fekete benszülöttnek az ő elszállításából állott Guinea dzsungeljeiből Virginia és Barbados ültetvényeire, ahol „keresztény“ befolyás, illetve láncok, béklyok, kézgúzsok, korbácsok, tűzkatasztrófák stb. befolyása alá kerültek. A sikoltó, kesergő „fekete elefántcsont“ egy tetemes része, akiket a hajók zárkájában préseltek össze, mindenestre már az úton nyo-

morultul elpusztult és a cethalaknak lett szívesen látott vendégévé.

Igy néz ki tehát az angol felebaráti szeretet; az angol gyarmatosok jóléte, tehát mindenfelé a gyengébb fajok rovására történt. Még az ausztráliaiak sem képeztek kivételt; őket is a „fehér jóltevők“ fosztották meg jogaiktól.

Majd minden egyes esetben a fehérek jó viszonyban igyekeztek lenni a benszülöttekkel, amíg megépítették gerendás házaikat, azután pedig visszaélték a benszülöttek barátságával, parancsoló, lekicsinyló hangot pendítve meg, viszálykodást provokálva, ezáltal alkalmat szerezvén arra, hogy a benszülöttek földjeit és tulajdonait elvehessék.

Ahol zsákmányul ejthették a benszülöttet, ott azonnal „igába fogták“, hogy uraik vagyonának növekedését elősegítsék. És szemelött tartották oly vágyakat ébreszteni a benszülöttekben, melyeket csak ők voltak képesek kielégíteni. Így érték el céljukat, hogy a mindig háttérbe szorított benszülött értéktelen lim-lomjának, dolgainak, ha birtokába akart jutni, készségesen dolgozott a fehér embernek. Ahol pedig a benszülöttek megmaradtak még az ország urainak, betegséggel és kicsapongással rontották meg őket. Akik a bajokat túlélték közülök, azokat a vadon egy részébe üzték s ott elzárva tartották őket, hogy ott rendre éhen elpusztuljanak és elnyomóik jólétét ne veszélyeztethessék. Egy bizonyos párhuzam állapítható meg ezeknek nyomorusága és a nagy városi nyomor között, ahol Jáfet fiai a saját testvéreiket reménytelen szegénységbe engedik elmerülni és képesek végignézni, hogy ezek hogyan pusztulnak el fizikailag és erkölcsileg.

Bármi, ami a fehérnek előnyét és hasznát látszott szolgálni, minden végrehajtatott és gyakran azon kenetteljes ürügy alatt, hogy az a benszülöttek érdekében történik. Indiában a benszülött iparosokat kizárták a manchester-szövet stb. gyártásából; ennek következtében gyári üzemeik kihaltak és nem maradt más jөvedelmi forrás a kezükben, csak a földmivelés s ez gyakran hosszasan idezett fel.

Amerikában teljesen tisztességes eljárásnak tekintették, hogy reábeszéljék az együgyű, egyszerű vörösbőrűeket, hogy mondjanak le vadászterületeik egy részéről, melynek ellenében örökös tulajdonukul mondták ki az összes többi területeket. A washingtoni és montreali „atyák“ pecsétjükön látták el ezen szerződéseket, ezáltal a föld egyedüli birtokosai gyanánt ismerve el az indiánokat: „Amíg a fű nőni és a víz folyog.“

(Folytatása következik).